

Ar didėjanti įvairovė yra iššūkis Lietuvos mokyklai? Esama situacija ir ateities perspektyvos

ONA ČEPULĖNIENĖ

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOS

PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO SKYRIAUS

VYRIAUSIOJI SPECIALISTĖ

Mokyklos tautinės mažumos kalba

- ▶ **2015–2016 mokslo metais iš 1193 bendrojo ugdymo mokyklų:**
 - ▶ 51 lenkų
 - ▶ 34 rusų
 - ▶ 1 baltarusių
 - ▶ 1 žydų
 - ▶ 1 vokiečių
 - ▶ 32 mišrios (buvo klasės skirtingomis mokomosiomis kalbomis)
 - ▶ 7,7% , t.y. 26 031 visų besimokančiųjų mokėsi mokyklose tautinės mažumos kalba (iš bendro 335 159 mokinių skaičiaus)

Mokiniai pagal gimtąsias kalbas

- ▶ **2015–2016 mokslo metais registruota 50 gimtųjų kalbų (daugiausia lietuvių, rusų, lenkų):**
 - ▶ 419 romų
 - ▶ 199 gestų
 - ▶ 153 baltarusių
 - ▶ 87 vokiečių
 - ▶ 83 ukrainiečių
 - ▶ po 77 armėnų ir anglų
 - ▶ Nuo keliasdešimt iki keliolikos mokinių: arabų, azerų, čečėnų, gruzinų, žydų (hebrajų), ispanų, italų, latvių, kinų, prancūzų
 - ▶ po keletą mokinių: danų, estų, japonų, korėjiečių, kazachų, kirgizų, olandų, norvegų, puštunų, vietnamiečių, suomių ir kt.

Į Lietuvą 2015 m. atvyko: (Lietuvos statistikos departamento duomenimis)

- ▶ 2616 vaikai iki 18 metų iš kurių pagal pilietybę:
 - ▶ 2196 vaikai turintys Lietuvos Respublikos pilietybę
 - ▶ 143 vaikai turintys Rusijos Federacijos pilietybę
 - ▶ 132 vaikai turintys Ukrainos pilietybę
 - ▶ 38 vaikai turintys Baltarusijos Respublikos pilietybę
 - ▶ 106 vaikai turintys kitų šalių (JAV, Afganistano, Nigerijos ir kt.)
 - ▶ 1 vaikas be pilietybės

(Lietuvos statistikos departamento duomenys)

Užsieniečiai Lietuvos švietimo sistemoje

- ▶ **2015 – 2016 mokslo metais:**
 - ▶ **1 128 bendrojo ugdymo mokyklose**
 - ▶ **18 profesinio mokymo įstaigose**
 - ▶ **5 292 aukštosiose mokyklose**

Ruklos pabėgėlių priėmimo centre gyvenantys prieglobsčio prašytojai (2016-09-22 d. duomenimis)

- ▶ 112 asmenys iš Sirijos, Vietnamo ir kitų šalių; iš jų:
 - ▶ 22 ikimokyklinio amžiaus vaikai, 28 mokyklinio amžiaus vaikai
 - ▶ Ruklos Jono Stanislausko mokykloje-daugiafunkciniame centre atidaryta išlyginamoji klasė prieglobsčio prašytojų vaikų lietuvių kalbos mokymui
 - ▶ Tame pačiame Jono Stanislausko mokykloje-daugiafunkciniame centre ikimokyklinio amžiaus prieglobsčio prašytojų vaikai ugdomi kartu su bendraamžiais darželio grupėse

(Pagal Integracijos programą Ruklos pabėgėlių priėmimo centre prieglobsčio prašytojai gyvena 3 mėn., vėliau jų integracija tęsiama savivaldybėse)

Jauni migrantai. Kalbinis ugdymas priimančioje šalyje. SIRIUS tinklo rekomendacijos

- ▶ Vaiko migranto kalbinių gebėjimų (ir gimtosios kalbos taip pat) nustatymas priimančioje šalyje (tik kelios šalys Europoje naudoja įvadinį gebėjimų nustatymą)
- ▶ nustačius vaiko migranto kalbinius poreikius – **teikiama efektyvi pagalba mokantis naujos kalbos**
 - ▶ Danijos patirtis: ISCED 0 (ankstyvasis ugdymas). Įvertinami kalbiniai gebėjimai 3 m. amžiaus vaikams.
 - ▶ Jei reikia, vaikams skiriama kalbinė stimuliacija (language stimulation/instruction and language support) ugdymo įstaigoje.
 - ▶ Jei vaikas nelanko įstaigos – privalomas 15 val. per savaitę kalbinis ugdymas organizuojamas
 - ▶ (dvikalbių įstaigų vaikai daugiau nei 60 proc. gauna papildomą kalbinę pagalbą

Jauni migrantai. Kalbinis ugdymas priimančioje šalyje. SIRIUS tinklo rekomendacijos

- ▶ Pagalba kalbai mokytis turi tęstis ilgesnį laiką (daugiau nei 1–2 metus)
- ▶ **Visų mokytojų/auklėtojų rengimas darbui su vaikais, kuriems ugdymo/mokymo kalba yra antroji**
- ▶ Vaiko **migranto gimtosios kalbos vertės** pabrėžimas ir sudaroma galimybė jos mokytis